

GENERALFORSAMLING I SUSÅ VANDLØBSLAUG

Vandløbsregulativer med fokus på regulativtyper og Ringsted Å

v. Erik Blegmand, Erhvervspolitisk afdeling, VKST

vkst

Hvad er regulativtyper?

- Vandløbsregulativ
- Krav/hjemmel: Vandløbs-loven

Vandløbsloven

Formålsparagraf:

Vandløbslovens §1-formålsparagraffen fra 1982!

Stk. 1-**afledning**: Vandløb **kan** benyttes til afledning af vand

Stk. 2-**miljø**: ... **men** under hensyntagen til de natur-og miljømæssige krav til vandløbskvaliteten fastsat i anden lov.

Bemærk, at de 2 "krav" er ligeværdige og kan/skal afvejes i hver enkelt sag.

§27: Vandløb skal vedligeholdes således, at det enkelt vandløbs skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres.

Vandløb reguleres også af anden lovgivning

Eksempler:

- Miljøbeskyttelsesloven
- Naturbeskyttelsesloven - § 3 beskyttelse – sædvanlige vedligeholdelsesarbejder i vandløb undtaget
- Habitatbekendtgørelsen – Natura 2000 områder
- Planloven – VVM-regler
- Miljømålsloven – Vand- og Natura 2000-planer og handleplaner
- Okkerloven – ikke relevant på Sjælland

Vandløbsregulativerne - Hvad, hvorfor og hvornår vi vedligeholder

Din Ret fremgår af vandløbsregulativet

Fastsatte bestemmelser for benyttelse af vandløb (kun offentlige vandløb!)

Indeholder bestemmelser for:

- Vandløbets skikkelse og/eller vandføringsevne
- Vandløbets vedligeholdelse (Grødeskæring & Oprensning)
- Beliggenhed, placering af anlæg, hegn, kreaturvanding, sejlads, 2m bræmmer
- Vandløbets tilsyn
- Ikrafttræden og revision
- Redegørelse om forudsætningerne (Miljø og afledning)
- Konsekvenser for vandløbet og dets omgivelser

Regstrup å st. 0

Vandløbets stationering

- Er en længdeangivelse
- Anføres i regulativet
- Sker oftest i nedstrømrretning
- Angives normalt i meter
- Følger midten af vandløbet
- Fastepunkter angives
- Kan markeres med skalapæle
- Vandløbsapp

Vandløbsregulativ - Vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1

Vandløbsregulativet skal indeholde bestemmelser om "vandløbets skikkelse eller vandføringsevne"

- Ved skikkelse forstås faste angivelser for bundbredde, bundkote og skråningsanlæg. Skikkelsen angives i et kotesystem, således at det er muligt at optegne tværsnitsprofiler og længdeprofil på en entydig måde.
- Ved vandføringsevne forstås den mængde vand, vandløbet kan føre pr. tidsenhed ved en given vandspejlskote. Der sker med andre ord en sammenknytning af vandspejlskoten h (målt i meter i ft. til kotesystemet) og vandføringen Q (målt i l/s).

Regulativtyper – nuværende vandløbslov

Geometrisk skikkelse

Vandføringsevnebestemt (teoretisk) skikkelse

Vandføringsevne (QH)

Arealkote (AH)

Naturvandløb

Regulativtyper – nuværende vandløbslov

Geometrisk skikkelse

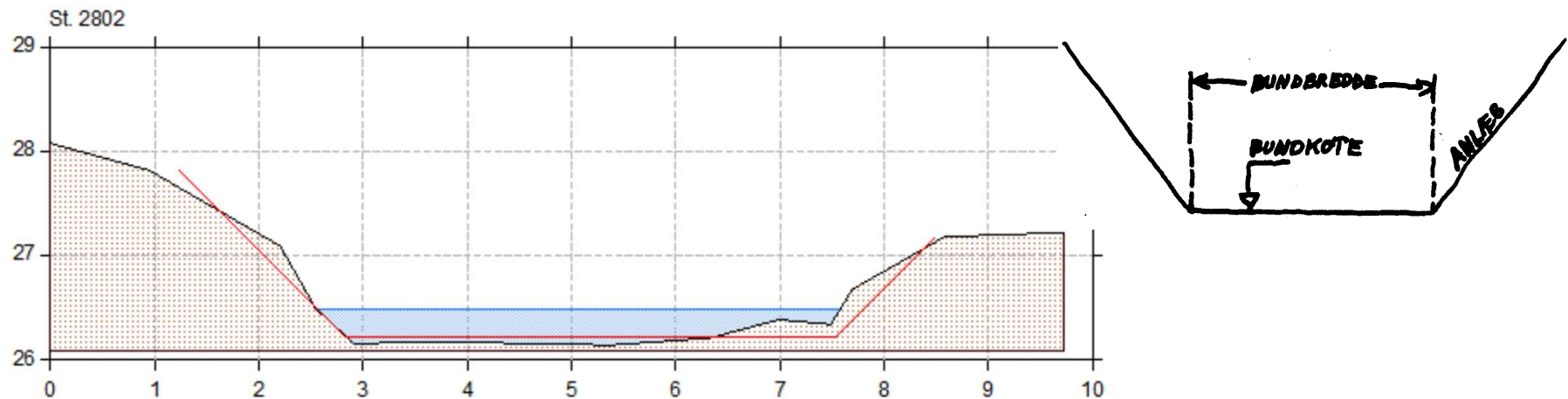
Vandføringsevnebestemt (teoretisk) skikkelse

Vandføringsevne (QH)

Arealkote (AH) - ulovlig

Naturvandløb - ulovlig

Regulativtyper - Geometrisk skikkelsesregulativ

Udarbejdelse: Korrekt dimensionering i forhold til afstrømning og afvandingsinteresser

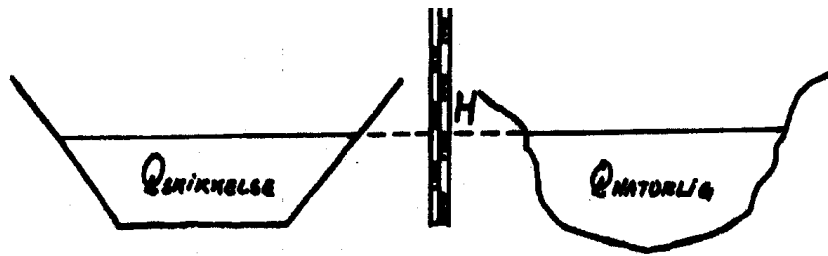
Kontrol: Fysisk opmåling (for hver 200m)

Fordele: Let at forstå, teknisk nem at kontrollere, teknisk nem at vedligeholde

Ulemper: Ressourcemæssigt krævende, både i små, formvariable vandløb og i mellemstore og store vandløb, miljømæssigt begrænsende

Regulativtype - Teoretisk skikkelse-regulativ

Vandløbet skal kunne føre lige så meget vand som et tilsvarende vandløb med de i regulativet fastsatte dimensioner ved samme vandstand

$$Q_{\text{teoretisk}} = Q_{\text{faktisk}}$$

Udarbejdelse: Fastlæggelse af teoretisk geometrisk profil som reference for faktiske, vilkårlige profil

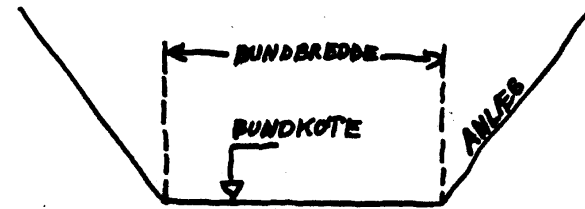
Kontrol: Fysisk opmåling af faktiske, vilkårlige profil og efterfølgende vandspejlsberegninger ved 2-3 afstrømninger i teoretiske og faktiske profil

Fordele: Tillader fysisk formudvikling og variation, kontrollerer direkte på det grødefrie profil

Ulemper: Vanskelig at forstå, kræver fysiske opmålinger, kræver retvisende afstrømningsdata, uafklaret betydning af formruheden

Regulativtype

A/h-regulativ – Tværsnitsareal - ulovlig

Skalapæl nr. 5
Station: 3939

Kote	Tværsnitsareal
32,65	3,96 m ²
32,15	1,86 m ²
31,85	0,84 m ²
31,55	0 m ²

Teor. bredde = 2,50 m A=1,0

3,96 m²

110 cm o. teoretisk bundkote

1,86 m²

60 cm o. teoretisk bundkote

0,84 m²

30 cm o. teoretisk bundkote

Kote 31,55

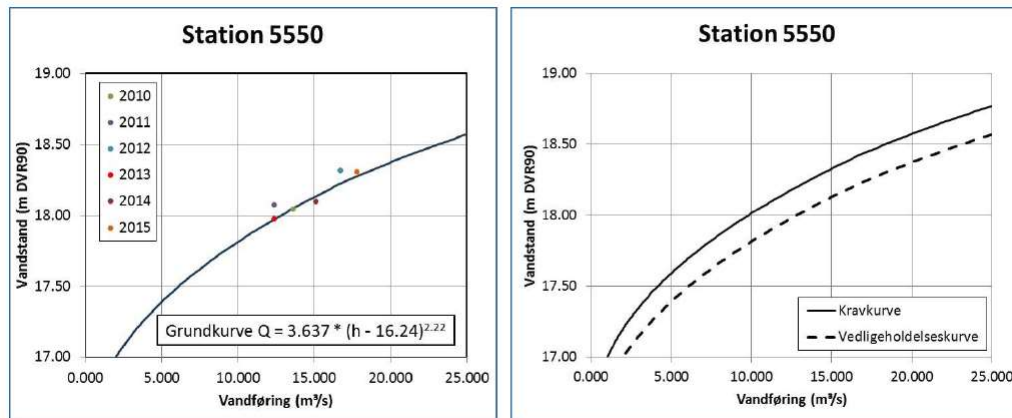
Åmose Å-sagen

Ombudsmanden 2001
Miljøstyrelsen 2007
– NMK Åmose Å sag 2015

vkst

Regulativtype - Q/h-regulativ

Udarbejdelse: Vandføringsmålinger (i grødefrit vandløb, helst ved flere vandføringer)

Kontrol: Vandføringsmåling(er)

Fordele: Muliggør fysisk variation (mæandrering og formvariabelt profil)

Ulemper: Vanskeligt at forstå, kræver vandføringsmåling, kontrollerer ofte kun ved én vandføring, kræver mange stationer for at dække retvisende, i tilfælde af overskridelse ikke muligt umiddelbart at afgøre årsagen, overskridelse kræver opmåling for at lokalisere problemvoldende profilændringer

vkst

Regulativtyper

Naturvandløb – ulovlig

- Har i den nye vandløbslov fra 1983 aldrig været lovlig!

Regulativtyper

Geometrisk skikkelse

Vandføringsevnebestemt (teoretisk) skikkelse

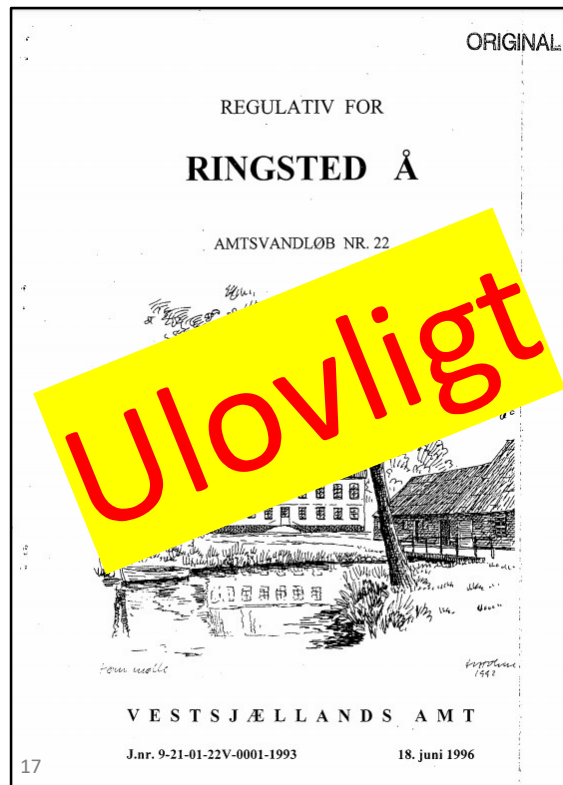
Vandføringsevne (QH)

Arealkote (AH) - ulovlig

Naturvandløb – ulovlig siden 1983

Regulativer

Eksempel - Ringsted Å

- Fra st. 0 – 6600 vedligeholdes, så der opretholdes tynde søer og søer, som opfylder de tekniske krav og et minimum af tværsnitsareal.
- Fra st. 6600 – 17.000 vedligeholdes søer, så de nuværende søer, at de naturlige naturgivne forhold bevarer sig.

Regulativer

Regulativtyper – Næstved Kommune

77 regulativer med 90 angivelser af dimensioneringer

Antal regulativer	Dimensioneringsgrundlaget for hele eller dele af vandløbene	Procent
15	teoretisk skikkelse, hvor der anvendes mindste tværsnitsarealer	17
7	teoretisk geometrisk skikkelse, hvor der anvendes mindste tværsnitsarealer	8
15	naturvandløb	17

Konklusion: 37 regulativer eller 42% er ulovlige for hele eller dele af vandløbene.

Ringsted Å – ulovligt regulativ

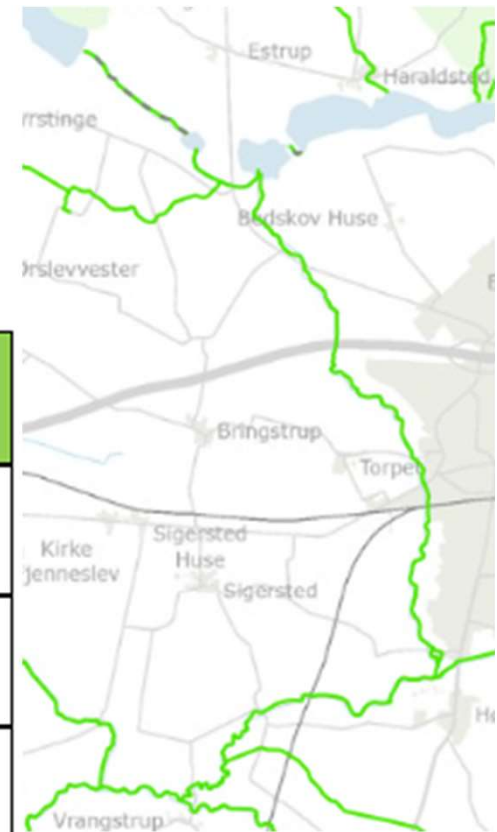
2015: Åmose Å – sagen → NMK: ulovligt regulativ

Ringsted:

- 2018: Gefion-Notat – Regulativet for Ringsted Å er ulovligt
- 2018: Dialogmøde mellem Gefion og Ringsted Kommune
 - Kommunen vil iværksætte en revision af regulativerne
- 2019: Statusmøde om revisionen af regulativerne – plan for revision
- 2020: Indspil til udvalgs møde
 - Skabelon – Høm lilleå
 - Høring – ingen inddragelse af interessenter!
- 2020: Møderække vedr. skabelon – Høm Lilleå
- 2024: Ringsted Å – nyt regulativ i høring frem til april

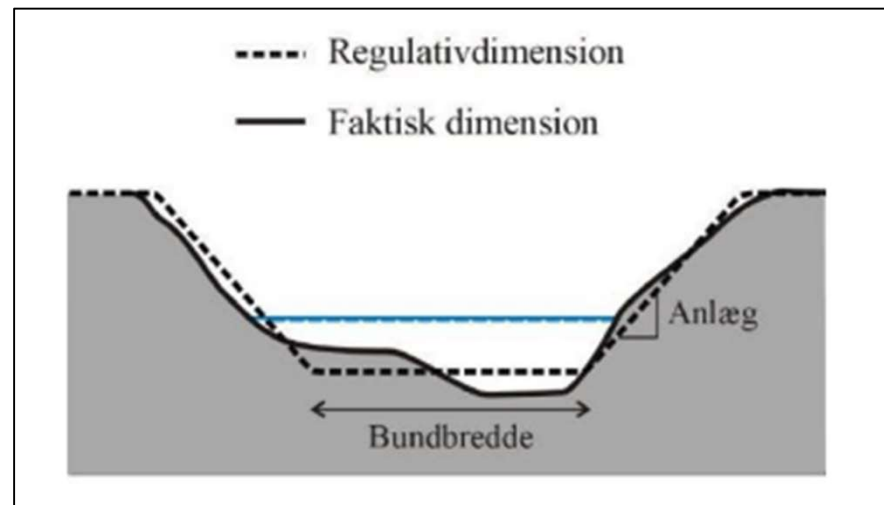
Ringsted å – 3 nye regulativer i høring

Ringsted Å	Delstrækning	Stationering	Vandområder Miljøgis afgrænsnings nr.
Øvre del	Gyrstinge Sø til Vestmotorvej	St. 0 – St. 6.405	o9849 Gyrstinge Sø – Gørlev Sø o8358 Gørlev Sø- Vestmotorvej
Midt del	Vestmotorvej til tilløb Høm Lilleå	St. 6.405 – St. 12.373	o9840 Vestmotorvej - Sorøvej o8335_b Sorøvej – Høm Lilleå
Nedre del	Høm Lilleå til udløb i Suså	St. 12.373 – St. 18.074	o8335_c Høm Lilleå – Suså

Ringsted å øvre del – Gyrstinge sø til Vestmotorvej

- Fra Arealnote til Vandføringsevnebestemt (teoretisk) skikkelse

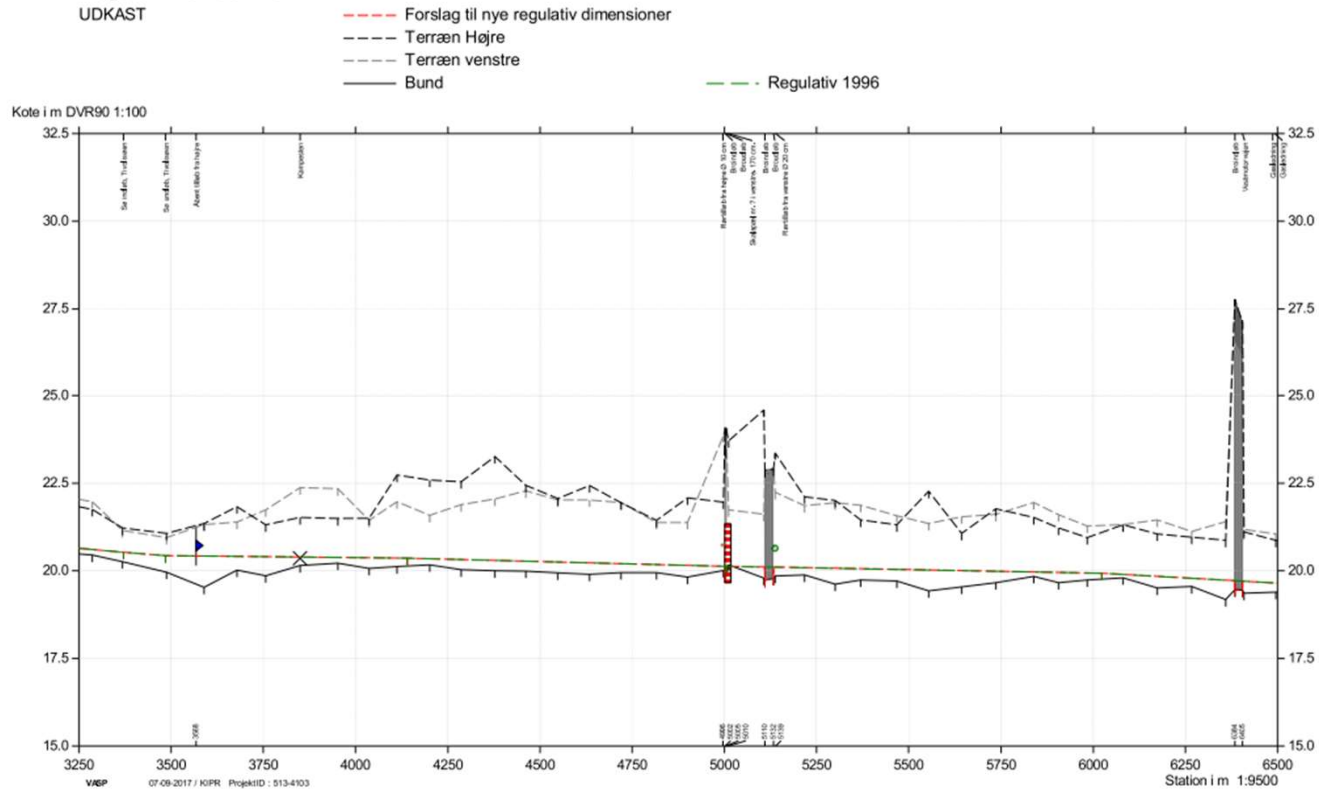
Ringsted å øvre del – Gyrstinge sø til Vestmotorvej

- Bekymring: Overuddybning?

Ringsted Å

Regulativ revision 2017

UDKAST

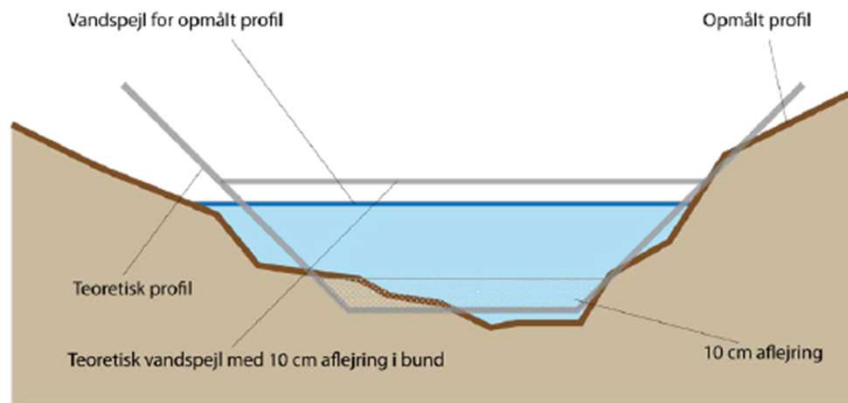

Ringsted å øvre del – Gyrstinge sø til Vestmotorvej

- Vandløbsmyndigheden kan udskifte aflejringer af sand, slam og mudder med nyt, groft bundmateriale eller gydegrus under overholdelse af vandløbets regulativmæssige bundkote og vandføringsevne.

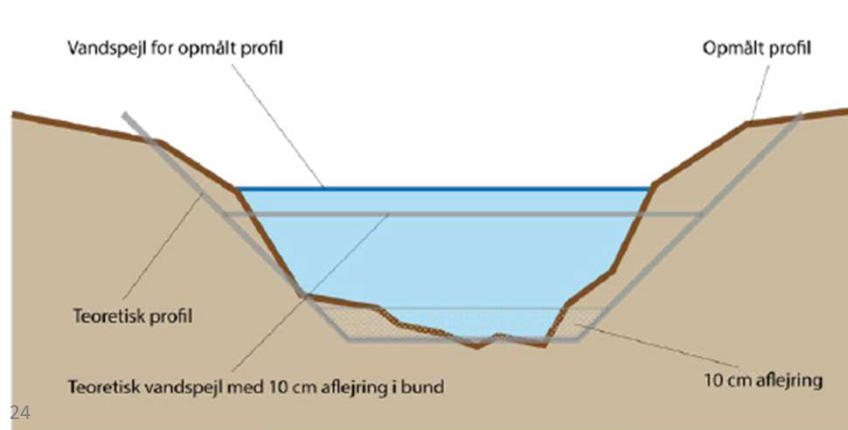
NEJ – kræver en Restaurerings sag jf. kapitel 8 i Vandløbsloven

Ringsted å øvre del – Gyrstinge sø til Vestmotorvej

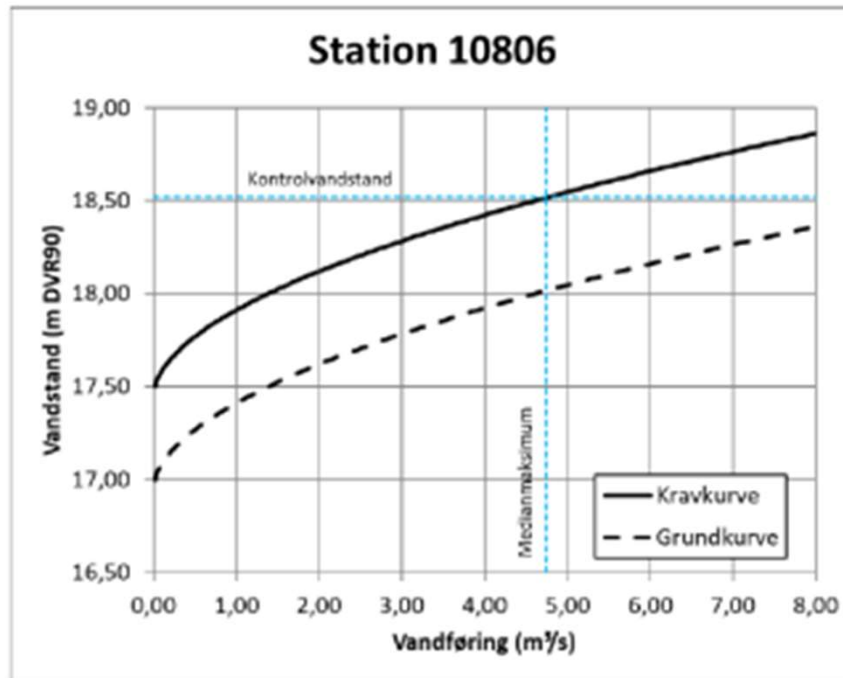

10 cm vandspejlshævning medfører krav om oprensning

Nej – Bundhævning frem for vandspejlshævning

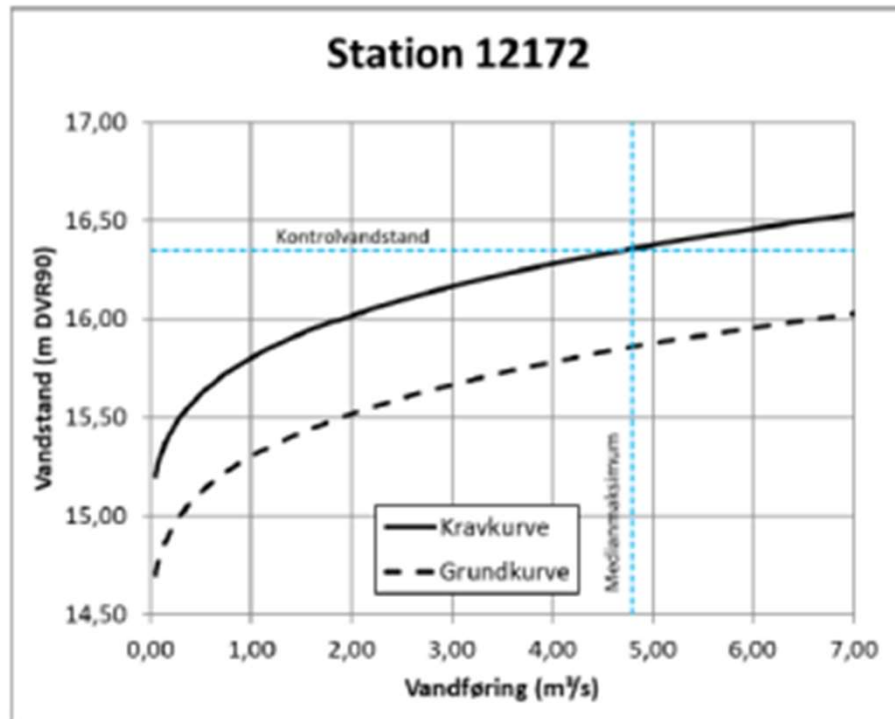
Ringsted å midt del – Vestmotorvej – Høm Lilleå

Regulativtype - Q/h-regulativ

Ringsted Kommune vurderer, at en kravkurve på 50 cm over grundkurven er i overensstemmelse med den naturlige variation af vandstanden i Ringsted Å fra Vestmotorvejen til udløb i Suså

Ringsted å nedre del – Høm Lilleå – Udløb i Suså

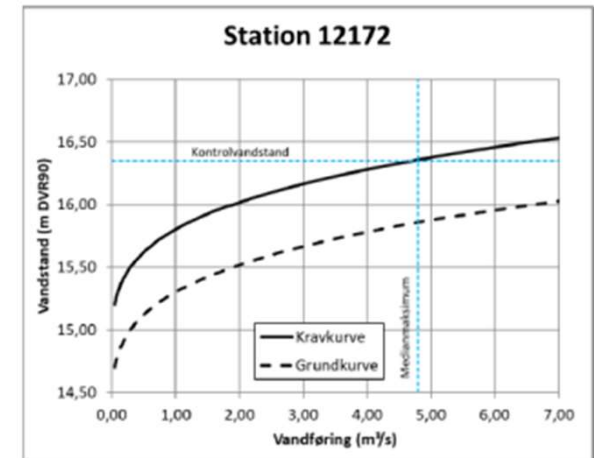
Regulativtype - Q/h-regulativ

Ringsted Kommune vurderer, at en kravkurve på 50 cm over grundkurven er i overensstemmelse med den naturlige variation af vandstanden i Ringsted Å fra Vestmotorvejen til udløb i Suså

Ringsted Å midt + nedre del

Overskridelse af kontrolvandstand:

- Vandløbsmyndigheden vurderer overskridelsens varighed og hyppighed, herunder den eller de aktuelle nedbørshændelser, som har fundet sted under overskridelsen.
- Vandløbsmyndigheden sammenfatter og vurderer det samlede hændelsesforløb ved overskridelse af kontrolvandstand og tilsynspunkter og tager på dette grundlag stilling til eventuelle tiltag.

Ringsted Å midt + nedre del

Det nye regulativ fastholder Ringsted Å, nedre del, som et naturvandløb, uden særlige krav til vandløbets skikkelse, og hvor der ikke skal ske oprensning af vandløbet.

Det nye regulativ for Ringsted Å, nedre del, fastlægger derimod en række kravkurver for minimumsvandføringsevnen i overensstemmelse med vandløbslovens bestemmelser. Minimumsvandføringen er fastlagt ved kravkurvestationer

Kravkurverne, der repræsenterer minimumsvandføringsevnen, er placeret således, at kravkurven passer med vandløbets evne til at opretholde en vandføringsevne, der samtidig er uden væsentlig konflikt med arealanvendelsen. Dette er dokumenteret og aflæst via afvandingskort.

Grundkurve tager udgangspunkt i faktiske forhold

Ålaug:

	Kote [m]
Vandspejl 20. maj 1971	12,91
Drænkote 1971	12,7
Bunddybde 1971	12,5

Nu: 50 cm neddykket under bund:

- Måler man ikke slam med?
- Forkert grundkurve?
- Ulovligt regulativ - §27: Vandløb skal vedligeholdes så skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres.
- Manglende dialog – hvem har problemer?

LandbrugsAvisen

30. AUGUST 2023 10:35

SKREVET AF: LANDBRUGSAVISEN.DK

Del f t in

Bæredygtigt Landbrug vil tvinge
kommune til at rense vandløb

vkst

Guidelines til opmåling af vandløb

- På vej til en ny standard

Bo Rasmussen & Carsten Kragh I/S,
Dansk Landbrug Sydhavsoerne, Danske Vandløb,
Gefion, Orbicon, Holbæk Kommune,
Næstved Kommune, Slagelse Kommune,
Sorø Kommune, Sorø Kommune, Stevns Kommune,
Østdansk Landbrugsrådgivning

Udarbejdet den 25. nov. 2013

Høring og høringsmøder

Høringsmøder i Kantinen på Rønnedevej 9, 4100 Ringsted

Strækning	Dato	Tidspunkt
Øvre del	12. Marts	17.00 – 19.00
Midt	19. Marts	16.30 – 18.30
Nedre del	19. Marts	19.00 – 21.00

- Høringsfrist 9. april 2024 naturhoering@ringsted.dk
- Høring – skriv hørings svar
 - Sammenligning med gammel regulativ - forringelser

Hørings svar – klimatilpasning?

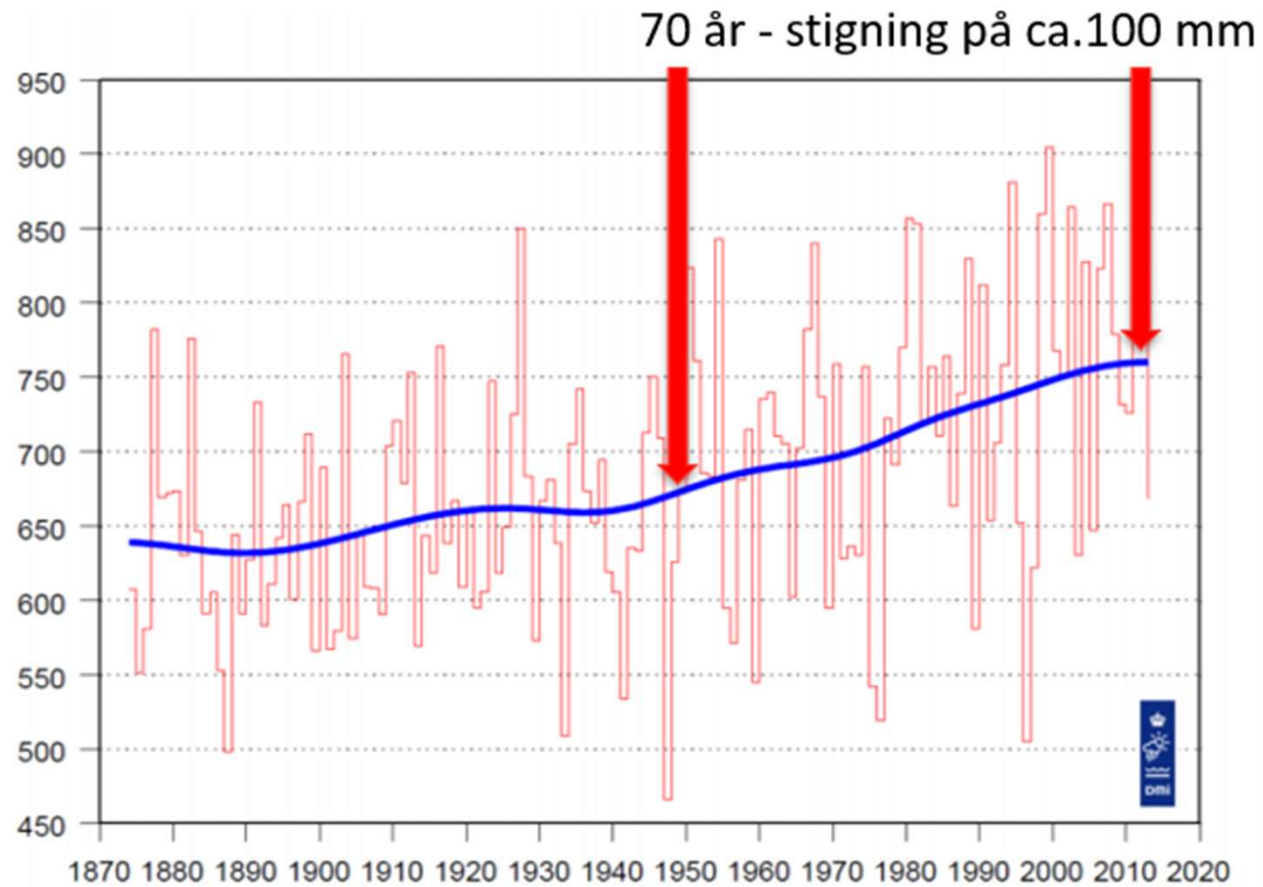
Fremtidens udfordringer

Klimaændring og klimatilpasning

- Mere vand og anden fordeling over året
- Mere varme
- Ændret flora og fauna
- Vandmangel og overskudsvand
- 2023 rekordnedbør og tørkeår!

Klimaforandringer – øget nedbør

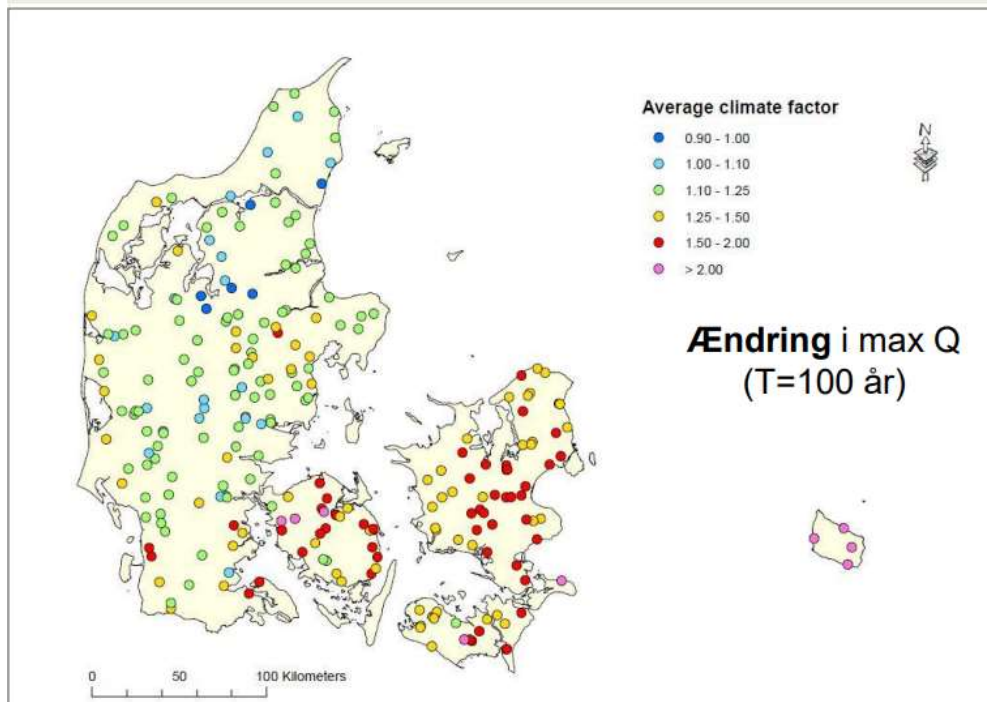
Danmarks
årsnedbør:
DMI

Klimaforandringer – øget nedbør – øget afstrømning

GEUS

Klimafaktorer for året

Definition: Klimafaktor = Forhold mellem fremtidig og nutidig max afstrømninger

- Eks: Klimafaktor = 1,5 → Afstrømning 50% større i 2021 – 2050 sammenlignet med 1961 - 1990

Oversvømmelser fra Vandløb

Udfordring - klimaforandring

Forældet lovgivning

For gamle regulativer

Løsning

- Ny lovgivning – prioritering og finansiering
- Helhedsorienteret løsninger
- Klimatilpasninger – eks. Dobbeltprofiler/miniådale; klimasøer
- Styret vandafledning
- Multifunktionelt jordfordeling
- Dialog – nyt regulativ i Ringsted men manglende dialog om løsninger

Ny vandløbslov

LandbrugsAvisen

FORSIDE KVÆG MARK SVIN MASKINER FORPAGTER NOTERINGER

Minister: Nu skal 34 år gammel vandløbslov ændres

Tirsdag 19. december 2017 15:33 Skrevet af Landbrugsavisen.dk Udskriv

Esben Lunde Larsen.

DEL 36

Esben Lunde Larsen går nu i gang med arbejdet med at få opdateret vandløbslovgivningen.

Henrik Høegh udvalget - 2017

Miljø- og Fødevareministeriet

Rapport fra ekspertudvalget til ændret vandløbsforvaltning

December 2017

Ekspertudvalget for ændret vandløbsforvaltning

Anbefalinger

Klima-formål i vandløbsloven

Helhedsplaner – Tværkommunalt forum

Fleksible finansieringsmuligheder

Opdeling og kategorisering af vandløb

Regulativer

Modernisering af vandløbsloven

Sandophobning ved åudløb ved fjorde og kyster

Opbakning fra alle organisationer

Ny vandløbslov

Miljøminister tøver med ny vandløbslov

Miljøminister Lea Wermelin (S) er ikke på nippet til at ændre den snart 40 år gamle vandløbslov, fremgår det af et skriftligt svar i Folketinget. Foto: Lasse Ege Pedersen

AF: LASSE EGE PEDERSEN
NYHEDSREDAKTØR, EFFEKTIVT
LANDBRUG

18-01-2020 07:03

Der ikke behov for at ændre vandløbsloven for at kunne klimatilpasse og klimasikre vandløbene, da loven allerede rummer mulighed for det i dag, lyder det fra miljøminister Lea Wermelin (S).

I årevis har både landbrugets og de grønne organisationer skreget på ændringer på vandløbsloven, som efterhånden nærmer sig de 40 år. Intet er dog sket.

Lea Wermelin

Foto: Marie Hald

Foto: Marie Hald

Jakob Ellemann-Jensen

Magnus Heunicke

Foto: Marie Hald

SPØRGSMÅL?

vkst